

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาฎ
อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาฎ
อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาฎ อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านปัจจัยจูงใจพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากมาก
ไปหาน้อย คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการยอมรับ
นับถือ ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

1.2 ด้านปัจจัยค้างจูนพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากมากไปหาน
น้อย คือ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการปกป้องบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์ ระหว่าง
บุคคล ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้าน
เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล
นาฎ อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ
รายได้ โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกด้านปัจจัยจูงใจ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด
และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 46 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด
และกลุ่มอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย
ปวช./ปวส./ระดับอนุปริญญาและสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและระดับปริญญาตรี มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า กลุ่มพนักงานจ้างตามภารกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

และกลุ่มลูกจ้าง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มผู้มีรายได้ 5,531 – 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและกลุ่มผู้มีรายได้ 10,000 บาท ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อจำแนกด้านปัจจัย ค้ำจุน พบว่า เพศหญิงค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและเพศชายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 46 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและ กลุ่มอายุ 26 - 35 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช./ปวส./ระดับอนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และกลุ่มลูกจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มผู้มีรายได้ 10,000 บาท ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และกลุ่มผู้มีรายได้ 5,531 – 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ข้อเสนอแนะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษฎร์ฯ จังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยสูง พบว่า ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะที่มากที่สุด คือ ด้านความสำเร็จของงาน ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับนับถือ ส่วนด้านปัจจัยค้ำจุนพบว่า ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะ ที่มากที่สุด คือ ด้านนโยบายและการบริหาร ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

อภิปรายผล

จากการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษฎร์ฯ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษฎร์ฯ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อจำแนกด้านปัจจัย พบว่า ด้านปัจจัยสูง ไม่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จของงาน ส่วนปัจจัยค้ำจุน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนโยบายและการบริหารทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษฎร์ฯ จังหวัดมหาสารคาม มีความตั้งใจให้งานที่ได้รับมอบหมาย บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้บริหาร มีความรู้ความสามารถในการบริหารองค์กร มีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายที่ชัดเจนและเหมาะสมกับองค์กร ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ การบริหารงาน ที่เป็นระบบ ช่วยให้การทำงานที่ร่วมรื่น ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน มีน้อยเพรະมีนโยบายและการบริหารที่ดี สถาคดีองค์กรผลการศึกษาของ สถาคดีองค์กรผลการศึกษาของ ละมูล บุตรรา (2552 : 61) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วน ตำบลในเขตพื้นที่อำเภอท่าวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า พนักงานส่วนตำบลมีระดับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่าระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับ

มาก คือแรงจูงใจด้านปัจจัยใจ คือด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านสถานะอาชีพ ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้า อญี่ในระดับปานกลาง คือ ด้านเงินเดือน

ปัจจัยใจ คือ ด้านความสำเร็จของงาน จากผลการศึกษาที่ปรากฏดังกล่าวอาจ เป็นเพราะ บุคลากรบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอหางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม มีความตั้งใจให้งานที่ได้รับมอบหมาย บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยมีการปฏิบัติงาน เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนและมีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับพนักงานเมื่อทำงานบรรลุ เป้าหมาย เพื่อให้เกิดรู้สึกพอใจหรือภาคภูมิใจกับผลสำเร็จของงานที่ได้ปฏิบัติ ลดคลื่นลงกับผล การศึกษาของ อรรถพล สีหนา (2550 : 51) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอีโคเมือง จังหวัดยโสธร พบร่วมกับภาพรวมแรงจูงใจอญี่ใน ระดับสูง ด้านที่มีค่าคะแนนสูงสุดตามลำดับคือ ด้านการปกป้องบังคับบัญชา ความสำเร็จของงาน และความรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าคะแนนต่ำสุดคือเงินเดือนและประโยชน์เกื้อกูล ความแตกต่างส่วน บุคคลด้านการศึกษา ตำแหน่งประสบการณ์ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน ส่วน รายได้ที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาที่พบพนักงานขาด ความรู้ความสามารถในการทำงาน การบริหารยังขาดคุณธรรมและจริยธรรม ขาดความสามัคคีในการทำงาน

ปัจจัยค้าจุน คือ ด้านนโยบายและการบริหาร จากผลการศึกษาที่ปรากฏดังกล่าว อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร มีความรู้ความสามารถในการบริหารองค์กร มีการกำหนดคิวสัญทัศน์ นโยบายที่ชัดเจนและเหมาะสมกับองค์กร ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ การบริหารงานที่เป็นระบบ ช่วยให้การทำงานที่รบกวน ปัญหาอุปสรรคในการทำงานมีน้อยเพรำมีน นโยบายและการ บริหารที่ดี ละมุล บุตร (2552 : 61) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วน ตำบลในเขตพื้นที่อำเภอหางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม พบร่วมกับภาพรวมแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมอญี่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบร่วมกับภาพรวมแรงจูงใจด้านปัจจัยใจ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้าน ลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านสถานะอาชีพ ด้าน ความมั่นคง ในงาน ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้า และอญี่ใน ระดับปานกลาง คือ ด้านเงินเดือน ซึ่งสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

2. ผลการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและรายได้ พบว่า

เพศ ผลการศึกษาแรงจูงใจจำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยบันดาลเพศชาย และเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ภาระงานก็ไม่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้ทั้ง เพศชาย เพศหญิงพยายามแสดงความสามารถในการทำงานของตนเองอย่างเต็มความสามารถและเต็มกำลัง จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีมาก

อายุ ผลการศึกษาแรงจูงใจจำแนกตามกลุ่มอายุ โดยรวมพบว่า ผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมาก รองลงมาคือ กลุ่มผู้มีอายุ 36 – 45 ปี และกลุ่มผู้มีอายุ 26 – 35 ปี ตามลำดับ ซึ่งจากการจำแนกตามกลุ่มอายุทั้ง 3 กลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม ให้ความสำคัญกับผู้ที่อายุ 46 ปีขึ้นไป กว่าซึ่งทำให้ผู้ที่มีอายุมากกว่าได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ในองค์กร มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย จึงมีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ระดับการศึกษา ผลการศึกษาแรงจูงใจจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมพบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช./ ปวส./ อนุปริญญา ซึ่งจากการจำแนกตามระดับการศึกษาทั้ง 5 ระดับ โดยรวมปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้าจูนที่มีค่าน้อย ที่สุดคือ ปัจจัยความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และปัจจัยค้าจูน ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ เกือกถูก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันภาระค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพ สูงขึ้นเป็นเหตุให้เข้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการที่จะมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การทำงานสูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้ ได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนอีน ๆ เพิ่มมากขึ้น ลดคลื่นล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพล ศีหนาจ (2550 : 51) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ布ว่าโดยภาพรวมแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีคะแนนสูงสุด ตามลำดับคือ ด้านการปักกรองบังคับบัญชา ความสำเร็จของงาน และความรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าคะแนนต่ำสุดคือเงินเดือนและประโยชน์เกือกถูก

ตำแหน่ง ผลการศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ มีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ พนักงานจ้างทั่วไป พนักงาน อบต. และลูกจ้าง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ มีความ

ต้องการให้พิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาจ้างต่อไป ซึ่งสัญญาจ้างตามภารกิจต่อสัญญาจ้างตามภารกิจและความจำเป็นของหน่วยงานซึ่งผลงานของพนักงานจ้างถือเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่า มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมที่จะต่อสัญญาจ้างต่อไป ซึ่งการต่อสัญญาจ้างจะต่อเมื่อครบกำหนดสัญญาจ้าง 4 ปี ทำให้ไม่มีความมั่นคงในอาชีพตลอดจนครอบครัว ส่งผลให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด

รายได้ ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,531 - 10,000 บาท มีระดับแรงจูงใจมากที่สุด รองลงมาคือ บุคลากรที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ซึ่งให้ทราบว่า กลุ่มผู้มีรายได้ 5,531 - 10,000 บาท มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด ซึ่งทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรที่มีรายได้น้อยต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงาน เพื่อความก้าวหน้า และการได้รับเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่เพิ่มขึ้น

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแรงจูงใจการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

ด้านปัจจัยจูงใจ มีข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ด้านความสำเร็จของงาน ทั้งนี้ เพราะว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ต้องการให้งานที่ปฏิบัติได้ตรงตามมาตรฐาน ตามระเบียบ เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่อไปมีประสิทธิภาพ

ด้านปัจจัยค้าจุน มีข้อเสนอแนะค่าความถี่สูงสุด คือ ด้านนโยบายและการบริหาร ทั้งนี้ เพราะว่านโยบายและการบริหารมีผลต่อความสำเร็จของงาน การปฏิบัติงานในองค์กร ต้องมีการกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานในหน่วยงานขึ้นกับนโยบายการบริหาร นโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีความชัดเจน สามารถบังคับบัญชาในหน่วยงานรวมถึงนโยบายในการในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเหมาะสม นโยบายการบริหารของหน่วยงานจ่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นปัจจัยค้าจุนทำให้การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ปัจจัยจูงใจ จากผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์กรบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1.1 ด้านความสำเร็จของงาน จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 4 ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละเรื่องมีคุณภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรให้โอกาสบุคลากรในหน่วยงานพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงาน ฝึกหัดกิจกรรมการทำงานพัฒนาตนเองให้มีความรู้จริงในงาน เพื่อให้งานที่ปฏิบัติมีคุณภาพประสิทธิภาพมากที่สุด

1.1.2 ด้านการยอมรับนับถือ จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 4 บุคลากรได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงาน เช้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน แสดงความยินดี ยกย่องชมเชยเมื่องานประสบผลสำเร็จ

1.1.3 ด้านลักษณะของงาน จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 3 งานที่บุคลากรรับผิดชอบอยู่เหมาะสมสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้พัฒนาตนเองและพัฒนาศักยภาพ ในงานที่ปฏิบัติอย่างเต็มที่ และควรแบ่งงานให้ตรงตามสายงาน ตรงตามความรู้ความสามารถ แบ่งหน้าที่และขอบข่ายงานอย่างชัดเจน เหมาะสมกับงาน เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

1.1.4 ด้านความรับผิดชอบ จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 1 บุคลากรรับผิดชอบงานที่ตรงกับความสนใจและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรที่จะให้โอกาส เจ้าหน้าที่แสดงความรู้ความสามารถ การพิจารณาอบรมอย่างงานให้ตรงกับตำแหน่งงาน ความสามารถ และบุคลากรมีความสมัครใจในการปฏิบัติงาน

1.1.5 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ จากการศึกษาพบว่า ข้อ 2 บุคลากรได้รับการสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำำคัญและสนับสนุนบุคลากร ให้มีการพัฒนาและตรวจสอบความรู้อยู่เสมอ ส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับการศึกษาต่ออย่างเท่าเทียมกัน เพื่อความก้าวหน้า ในตำแหน่งงาน

1.2 ปัจจัยสำคัญ จากผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์กรบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.2.1 ด้านนโยบายและการบริหาร จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 4 ผู้บังคับบัญชา มีความชัดเจนของการสั่งการและมอบหมายงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรมี

การกำหนดคุณภาพบริหาร ไว้ย่อสั้นชัดเจน พิจารณาอบรมหมายงาน ที่ชัดเจนเหมาะสมกับตำแหน่งงาน

1.2.2 ด้านการปักครองบังคับบัญชา จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 3 บุคลากรมีโอกาสที่จะพนและปรึกษาหารือผู้บังคับบัญชาได้อย่างสะดวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ผู้บังคับบัญชา ควรมีการประสานงานกันระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าพบปรึกษาหารือได้อย่างสะดวก เพื่อการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา

1.2.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 1 สัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับบุคลากรในหน่วยงานเป็นไปด้วยดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กร จัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วม เกิดเป็นความรักความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในองค์กร

1.2.4 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดห้องทำงานอย่างเป็นสัดส่วน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น อบต.นาภู ควรจัดให้มีอาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพื่อการที่จะทำให้ภาระงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอาคารสถานที่จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน

1.2.5 ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล จากผลการศึกษา พบว่า ข้อ 6 หลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ มีความเที่ยง ตรงและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้รับคัดเลือกเข้าฝึกอบรมตามความเหมาะสม ตรงตามตำแหน่งงานและการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหาร ส่วนตำบล นาภู อำเภอยางสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลองค์กรบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหาร ส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานดังกล่าว เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงาน เพื่อให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป